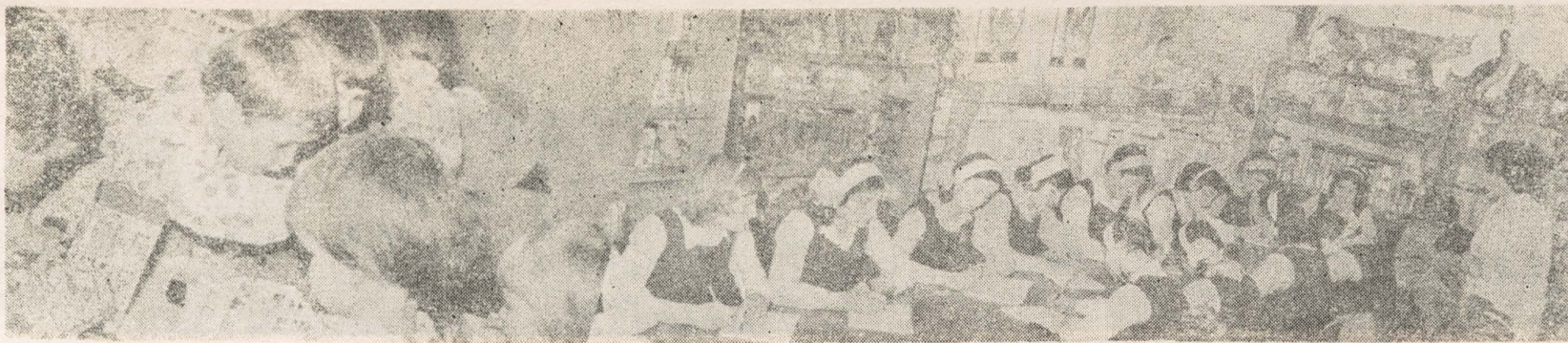




EPOCĂ DE PUTERNICĂ ÎNFLORIRE A ȘCOLII ȘI CULTURII



această parte a Moldovei, concretizate în acțiunile amintite dar și în procesul de organizare, de unire a tuturor forțelor pentru răsturnarea regimului de dictatură militar-fascistă. Un fapt semnificativ îl constituie apelurile repetate, adresate ostașilor aflați în cantonamente, pe cuprinsul acestor meleaguri. În numeroase manifeste, difuzate de organizațiile județene de partid, militarii români erau chemați să întoarcă armele împotriva agresorului fascist. Ca urmare a acestor acțiuni, ca și a activităților militarilor comuniști și patrioți, peste 3.000 de militari, din care o bună parte cadre de comandă ale Corpului 4 Armată, aflați pe teritoriul celor două județe s-au adresat Comandamentului acestei mari unități în ianuarie 1942, cu un memoriu în care se exprima hotărârea lor de a nu participa la campania de est, cerind în același timp evacuarea germanilor din țară, întoarcerea armelor împotriva acestora. „Sintem un popor independent”, se spunea în memoriu, care în continuare atrăgea atenția asupra consecințelor războiului pentru viitorul țării, cerând să nu se sacrifice „zadarnic tinerețea română”. Militarii semnatari ai memoriului solicitau ca acesta să se aducă și la cunoștința lui Antonescu.

Atitudinea militarilor români era izvorită dintr-un sentiment de înalt patriotism al ostașilor noștri. Este de fapt o ilustrare a gândirii și acțiunii tuturor forțelor patriotice ale țării, de a se uni într-un front unic de luptă pentru salvarea patriei de la pieire. Este o dovadă a abnegației și curajului comuniștilor din acest județ, de a înfrunta teroarea și orice alte primejdii, strălucit ilustrată și de procesul celor 43 de comuniști din județul Neamț, judecat în ianuarie 1944 la Curtea marțială din Iași, despre a căror activitate procurorul militar atrăgea atenția instanței că „acțiunile lor s-au făcut în vederea formării Frontului Unic Național Patriotic și Antihitlerist în care sub masca naționalismului și patriotismului trebuia să se unească toate organizațiile comuniste ce desfășurau propaganda contra războiului și înlăturarea regimului maresalului Antonescu”. În fruntea și alături de masele muncitoare, de toți patrioții țării, comuniștii din această zonă au adus o uriașă contribuție la înfăptuirea marelui act istoric din August 1944.

Ionel MARIN,
Gh. RADU

Învățământul

Asemenea celorlalte sectoare, și învățământul s-a dezvoltat considerabil, în deceniile postbelice, sub triplu raport al populației școlare, al cadrelor, al bazei materiale. După reforma agrară și naționalizarea mijloacelor de producție, al treilea act important prin care s-a exprimat programul social al noii orinduirii a fost democratizarea învățământului. Datorită abnegației celor care au trecut la înfăptuirea lui, paralel cu pregătirea promoțiilor curente, s-a reușit, în scurt timp, eradicarea plăgii analfabetismului. Nevoia de oameni noi, resimțită acut în toate domeniile, a determinat lărgirea, ani în șir, și diversificarea învățământului, proces dinamic, complex, care a antrenat schimbări

de concepție, revizuirii de programe, modernizări de strategii și de metode. S-a experimentat mult în acest sector — uneori inadecvat, nesigur —, s-au comis, nu o dată, erori, dar sensul principal al tuturor căutărilor, care întotdeauna s-a impus, l-a constituit găsirea de forme și procedee optime de instruire și educație. Școala — o putem spune cu deplină convingere — nu a stat nici un moment pasivă în fața cerințelor vieții contemporane.

Învățământul băcăuan s-a încadrat, în cele patru decenii, cum era și firesc, tendințelor generale de dezvoltare a acestui domeniu, ritmului său specific. Datele statistice arată restructurări și creșteri semnificative la toate capitolele. Prima și cea mai importantă se referă la ridicarea treptată a numărului claselor obligatorii: 7, apoi 8, actualmente 10 și, în perspectivă, 12. A doua, strâns legată de precedentă, privește efectivul contingentelor școlare, care azi se cifrează la 160.344 elevi și e aproape de patru ori mai mare decât cel din anul Eliberării, când era de 49.536. În consecință, a fost necesar să fie extinse sau transformate clădirile școlilor vechi și să fie construite altele noi. În 1944, județul Bacău avea 493 școli de 4 ani și numai 19 școli de 8 ani. Frecventarea acestora din urmă se făcea cu enorme dificultăți, elevii trebuind să străbată distanțe istovitoare și să înfrunte adesea vremea rea. În prezent funcționează 588 școli generale. Nu există comună și, cu atât mai puțin, oraș în care să nu se fi înălțat, în ultimele decenii, o școală. Însă cea mai spectaculoasă creștere se constată la grădinițe și creșe (de la 31 la 514, dar, se cuvine adăugat, încă insuficiente pentru cei 33.100 copii înscrși în 1984).

În învățământul liceal s-a ajuns, ca pretutindeni în țară, la o multiplicare a profilurilor, la o politehnizare accentuată, care facilitează integrarea socio-profesională mai rapidă pentru un număr mare de absolvenți. Diferența față de trecut e categorică. În 1944, județul nostru avea doar 3 licee de cultură generală și tot atâtea industriale. Astăzi, are 25 de licee de specialitate, majoritatea cu profil industrial, răspândite în nouă localități urbane și rurale. Apropos, același raport se înregistrează la școli profesionale: 4 atunci, 16 acum.

Școlile generale, liceele și școlile profesionale băcăuane își desfășoară activitatea în 3372 săli de clasă, 441 laboratoare, 396 ateliere, 472 cabinete metodice, 96 săli de gimnastică, 323 biblioteci. Versul bacovian „Liceul, cimitir al tinereții mele” sună neverosimil, în zilele noastre, chiar în incinta care l-a inspirat. Intrate în regim de autodotare și autogospodărire, cele mai multe școli au aspect sănătos, agreabil, potrivit cu vârsta celor care le frecventează. Dovadă de mentalitate nouă și de civilizație, grija față de școală s-a înrădăcinat adinc în toate straturile populației, în toate familiile. Această preocupare dă speranță că problemele — nu puține și deloc ușoare — cu care continuă să se confrunte învățământul — domeniu în care tendința de inovare și dorința de perfecționare sînt dintre cele mai legitime — vor fi mai repede și mai corect rezolvate.

De peste 20 de ani, Bacăul are și atributul de centru universitar. Inițial, aici a funcționat un Institut pedagogic de 3 ani, în care au fost for-

mați profesori de limbă română, de matematică, de științele naturii, de istorie și geografie, de educație fizică. Ulterior, mai precis în urmă cu un deceniu, acesta a devenit Institut de învățământ superior, tehnic și pedagogic.

Dezvoltarea la proporțiile arătate, a învățământului în județul nostru a fost posibilă, înțelege oricine, numai datorită unor apreciable eforturi materiale. Amploarea lor va putea fi măsurată și mai exact, dacă vom spune că elevilor băcăuani le-au fost acordate, numai în anul școlar 1983—1984, 5671 burse și, gratuit, manuale de 8 milioane lei, că 7312 elevi și studenți locuiesc în cămine și internate și că 8103 iau masa la cantine (26 și, respectiv, 25 la număr).

Ultimul aspect pe care ținem să-l menționăm îl constituie creșterea numerică și calitativă a personalului didactic. Nu mai miră pe nimeni informația că Bacăul are, chiar și în învățământul liceal, profesori cu titlul de doctor, sau autori de lucrări literare, pedagogice, tehnice etc. A devenit, de asemenea, firesc faptul că în mediul rural s-au funcționeze învățători și profesori cu gradul I ori ca în locuri ce păreau predestinate suplinitorilor necalificați să-și facă studiul absolvenți de frunte ai facultăților noastre. Fără îndoială că mulți din cei 7165 de învățători și profesori care activează astăzi în școlile băcăuane meritați citiți pentru vocația lor devenită apostolat, pentru strădaniile lor duse, de-a lungul celor patru decenii, până la eroism, pentru înalta lor conștiință profesională și morală. Din păcate, spațiul restrâns și teama de a nu subestima pe nimeni prin omisiune mă împiedică să-mi schimb, acum, la sfârșit, articolul în panou de onoare.

Constantin CĂLIN

Literatura

Chemarea la viață nouă a tuturor zonelor țării a dus, în cele patru decenii de profunde transformări revoluționare, la o dezvoltare armonioasă, la o punere în valoare a originalității și frumuseții lor, și, implicit, la o reală participare la edificarea României contemporane. În acest context, meleagurile băcăuane, prin oamenii care le-au adăugat și le adaugă, an de an, noi podoabe materiale și spirituale își au particularitatea lor necesară, inclusiv sub aspect cultural. Aportul literaturii apărute în această zonă în cei 40 de ani este remarcabil. Accesul la învățatură, la valorile culturale a făcut ca numărul celor care concurează, ca să spunem așa, la creație să fie mai mare ca oricând, asigurându-se atât o necesară emulație cit și un număr sporit de valori autentice. Desigur, fiecare epocă sau etapă și-a avut momentul ei spiritual, ilustrat de personalități a căror apariție iese, oarecum, dintr-un timp determinat; însă ceea ce dorim să subliniem este faptul că posibilitățile de reușită au fost mai generoase în ultimele patru decenii, aceasta neînsemnând îngăduință, ci afirmare în momentele mai favorabile. Se înțelege că ceea ce s-a obținut în acești ani s-a ridicat pe temelii unei tradiții literare valoroase. Dacă am aminti numai pe

marele poet George Bacovia, semnul de raportare continuă ar fi la cea mai înaltă altitudine. Această moștenire, la care ne referim, și care, evident, nu-i privește numai pe scriitorii amintiți aici, a fost augmentată de alte personalități în cele patru decenii, iar speranțele ca ea să crească în viitor pot fi cit de mari. Este locul să amintim că existența la Bacău a unui cenacul literar, cu o activitate de peste 30 de ani și a unui alt cenacul la Onești, cu o activitate de peste două decenii, a contribuit la dezvoltarea climatului cultural și literar. Exigența, dar și camaraderia și vocația de animatori a unor oameni dăruți au făcut, pe lângă condițiile amintite, ca multe nume de poezi, prozatori, dramaturgi, critici literari și dramatici, esești să devină de notorietate națională. Să notăm la acest moment jubiliar numele lui: Sergiu Adam, George Bălăiță, Cornelii Buzinschi, Constantin Călin, Radu Cărnei, Const. Th. Ciobanu, Petru Cimpoșescu, Marin Cosmescu, Calistrat Costin, Mureș Covătaru, Horia Gane, Ernest Gavrilovici, Ovidiu Genaru, George Genoiu, Ion Ghelu-Destelnica, Domnica Gîrneală, Ion Tudor Iovian, C. Isac, D. Kalmuski, Gheorghe Movilă, Ioan Neacșu, Mihai Pauliuc, Sorin Preda, Ioanid Romanescu, Ion Roșu, Toma Spătaru, Mihail Sabin, Viorel Savin, Vlad Sorianu, Eugen Uricaru, Octavian Voicu, Firește, trebuie amintiți și cei mai proaspeți aspiranți, deținători ai unor prestigioase premii în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”. Ei se numesc: Ovidiu Bufnilă, George Chițmuș, Victor Croitoru, Ioan Enea-Moldovan, Iacob Florea, Cornel Galben, Ioan Herescu, R. Haritonovici, George Iorga, Gheorghe Izbășescu, Val Mănescu, Nicolae Mihai, Tatiana Mihuț, Victor Mitocaru, Victor Munteanu, Dan Nicodim, Dan Nistor, Octavian Opreș, Dan Petrușca, Marin Al. Preda, Al. Ungureanu.

Faptul că la Bacău există de 20 de ani, împliniți în acest august, o revistă literară de nume cărora se leagă toți cei citiți mai sus, că de peste 35 de ani activează un teatru pe scena căruia s-au jucat în premieră absolută multe piese ale autorilor care trăiesc la Bacău, faptul că Festivalul literar-artistic „George Bacovia” adună periodic scriitorii din toată țara, că „Zilele Călinescu”, la Onești, dezbate idei ce interesează în cel mai înalt grad critica și istoria literară, toate acestea sînt de natură să demonstreze că în această parte a țării există un climat propice creației literare și evident, nu numai acesteia, ci există multe șanse ca istoria literară să reînvie, în timp, nume afirmate în această epocă și aici.

Cele peste 120 de apariții (volume de poezii, romane, povestiri, piese de teatru, eseuri critice și filosofice, volume de cronică literară, dramătică, istorie a dramaturgiei etc.) sînt mărțuria unui potențial creator viguros asigurînd trecerea în circuitul valorilor dintotdeauna a unor subiecte, personaje, trăiri spirituale, idei ivite chiar pe aceste locuri ale Moldovei de mijloc, locuri înflorite neperche de pricepera și hărnicia oamenilor muncii al căror eroism ne entuziasmează și ne obligă pe noi toți, și a căror eternizare trebuie să fie opera scriitorului.

Octavian VOICU

OAMENI ȘI FAPTE

casă, constructorii și brigadierii înălțau coloșii chimiei, însă și aici aveam să ajung mult mai târziu, după ce primul cauciuc românesc cucerise deja piața internațională. Prins de muncă și de studiu, am uitat o bună bucată de timp de visul meu frumos, pentru a-l redescoperi peste ani, atunci cînd am început să scriu despre brigadierii prezentului, eroii salbei de hidrocentrale de pe Siret, Canalului Dunăre-Marea Neagră, sistemului hidroenergetic Porțile de Fier, șantierului de irigații Vijșoara Nord, Combinatul petrochimic Midia-Năvodari, Combinatul minier „Oltenia” ș.a.

Inaugurarea monumentalei opere inițiate de secretarul general al partidului mi-a prilejuit o trecere în revistă a brigăzilor băcăuane, începînd cu cea a Liceului industrial nr. 2 din Municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, care inaugura, la 1 martie 1978, activitatea brigadierilor noștri pe uriașul șantier al Canalului Dunăre-Marea Neagră, și terminînd cu brigăzile liceelor industriale nr. 1 Moinești și nr. 4 din municipiul troțusean, prezente la finisările din aceeași zonă. În total, 24 de brigăzi, ce au reunit în decursul anilor peste 1.500 de tineri, în marea lor majoritate elevi ai liceelor industriale nr. 1, 2, 4, 5, „Letea” și „Lucrețiu Pătrășcanu” din Bacău, nr. 1, 2, 3 și 4 din Municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, nr. 1 Moinești, din Tirgu Ocna, Comănești și Săscut, dar și tineri de pe platformele industriale.

Cu cîțiva dintre actualii brigadieri am stat de vorbă, ei dovedindu-se demni continuatori ai tradiției și, totodată, exemple pentru cei ce îi vor urma, pentru că șantierul țării au în continuare nevoie de brațe tinere, entuziaste, de tineri care să-i călească în marea epopee a construcției socialiste. Iată, de pildă, ce ne-a mărturisit maestrul Mihai Paraschiv, posesor al Diplomei de onoare a C.C. al U.T.C.: „Am condus brigada Liceului industrial nr. 3 din Mu-

nicipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej. În perioada 1 iunie—30 august 1983 am lucrat pe Șantierul național al tineretului de la Canalul Dunăre-Marea Neagră, în zona Straja, porțiunea Cumpana. Cei 28 viitori constructori au intrat ceva mai greu în ritm, dar s-au acomodat cu munca și au muncit impresionant de mult, dînd o probă a maturității ce i-a călît pentru viață. Am făcut tot ceea ce ni se cerea, de la taluzări la turnat betoane, imbinînd munca de fiecare zi cu acți-

PATRIE	
Cireș în floare de lumină Patrie nînsă pe suflet Cu vrajă de purpură în adorație Mai liniștit decît aerul seara Acest cîntec Al pomului prieten cu universul Învăluie-n azur rodnicia cerului Și-a pămîntului	
Cosmice oglinzi de petale și fluturi Lumi prin care nemuritoare constelații	plutesc
Impacă inima mea cu luna de aur a țării Topește-n curcubeie mîngîierea de flaut	
Cireș în floare de lumină Patrie cucerită de Marea visare ce luminează primăvara.	
Ion Vergu DUMITRESCU	

vițiile culturale-distractive și întrecerile sportive. Șantierul a fost pentru noi toți o mare școală și tocmai de aceea ne-a impresionat și mai mult reportajul transmis de televiziune la inaugurarea acestei opere unice. Am prins și

CREAȚIE LITERARĂ

noi inaugurarea tronsonului Năvodari-Poarta Albă, am participat la inaugurarea podului de la Agigea, dar imaginea de ansamblu a acestei monumentale construcții ne-a copleșit.” Tot la Straja a lucrat și brigada condusă de maestrul Neculai Păduraru, formată din 100 elevi ai liceelor „Lucrețiu Pătrășcanu” Bacău și industrial Comănești. Copleșit încă de emoție, el ne-a spus: „Am lucrat la km. 48, adică exact acolo unde se va ridica monumentul dedicat tinerilor brigadieri. Am participat chiar la construirea drumului de acces, de la cota 10 la cota 50. Au fost situații cînd băieții lucrau legați cu centurile, dar am știut să învingem toate greutățile și în final să ocupăm locul II. Dintre toți, elevii Emil Grigore, comandantul brigăzii, Francisc Ghiurcă, Florin Pavul, Iosif Marchidan și Fănel Gălușcă au fost propuși pentru primirea unor înalte distincții. Pentru mine, cel puțin, perioada petrecută pe șantier a fost ca o a doua armată și nu putem fi decît foarte bucuroși că am avut și noi o contribuție la înălțarea acestei opere monumentale. Ne vom aduce, de asemenea, aminte tot timpul de faptul că în momentul inaugurării ne aflăm la cota 10, alături de alți 100.000 de brigadieri. Cînd voi merge prima oară la Costinești, mă voi abate din drum numai pentru a arăta soției și familiei ceea ce a fost în stare poporul nostru să construiască”. Cuvinte la fel de frumoase ne-au spus și maestrul Dănuț Amalișei, activist U.T.C. Virgil Nedelcu, Adam Petrișor și Constantin Apetrei, alți tineri participanți la marea epopee a construcției Canalului, dar spațiul nu ne îngăduie să le inserăm acum. O vom face însă oricînd cu plăcere, pentru că băcăuanii sînt prezenți în continuare pe toate marile șantiere ale țării.

G. C. SIMION

REPORTAJ

Operația „Transilvania”

Fragment din romanul „Aerodromul”, în curs de apariție la Editura „Eminescu” — București.

Zgomot de motoare. Ceața de pe aerodrom se intensifică; nu mai observ luminile roșii din virful planurilor. Mă strînge în spate gîndul la o ratare a decolării. Flăcările butoaielor încep să se micșoreze, ca niște luminări care se sting treptat. Acum par două puncte roșii minuscule. Rulez totuși la start. Viraj în loc. Totul se află înghițit de masa compactă de aburi densi. Motor. Aerodromul clocotește. Plan în plan, avioanele noastre încep să alerge pe pistă, despicînd bancurile de ceață. Flăcările balisajului aleargă odată cu noi, agățate de planuri. Un salt... Al doilea... Manșă. M-am desprins de sol și privesc atent la coechipierii mei care dispar în întuneric! Iau înălțime. O spîrtură de cer. Trag puternic de manșă. Motorul mormăie nervos. Mă aflu deja în „etajul” dintre pătura de nori și ceață, prin care soarele își ascunde fața pămîntie. Altitudine: o mie cinci sute de metri. Soare... Jos, iadul! În urma mea, coechipierii fîșnesc din pinza noroasă și ondulată, ca un banc de pești în căutare de hrană și lumină la suprafața apei, apoi ne organizăm în formații de luptă, stăpîni pe manșă.

Legătura cu Baza:

— „Barbu Ana”-00300, aici „Cocor”-302. Recepție.

— „302”, reportează.

— Am depășit, punctul critic” și zburăm deasupra plafonului. Altitudine: două mii. Recepție.

— „Cocorule”, te-am recepționat foarte bine, foarte bine. Cap compas: 320 de grade. „Cap”... trei doi zero. Primește T.A.F.-ul. În zona frontului timp frumos și bun de zînat”. Vizibilitatea peste 20 km. Cer acoperit. Plafon: o mie